

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

pro předškolní vzdělávání

**„ Putování s krtečkem
od podzimu do léta “**

OBSAH

- 1) Základní údaje
- 2) Obecná charakteristika
- 3) Podmínky vzdělávání
- 4) Vzdělávání
- 5) Charakteristika vzdělávacího programu
- 6) Vzdělávací program „Putování s krtečkem od podzimu do léta“
- 7) Evaluační systém

MŠ Č.j. ŠVP 28/2007/2

Platnost aktuální verze: od 1.9.2017

ZPRACOVATELKA ŠVP

Markéta Plašilová

**ZÁKLADNÍ ÚDAJE O MATEŘSKÉ ŠKOLE
A JEJÍM VZDĚLÁVACÍM PROGRAMU
„ PUTOVÁNÍ S KRTEČKEM OD PODZIMU DO LÉTA “
Č.j. ŠVP MŠ 28/2007 /2**

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Základní škola a Mateřská škola Velká Jesenice,okres Náchod

Velká Jesenice 200

552 24 Velká Jesenice

IZO 107 584 042

Tel. : 731 414 731

www.zakladniskola.info/jesenice

ZŘIZOVATEL

Obecní úřad Velká Jesenice

Tel. : 491 459 256

www.velkajesenice.cz

ŘEDITELKA

PhDr. Alena Poláková

VEDOUCÍ UČITELKA

Markéta Plašilová

KAPACITA : 35 dětí

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

2.1 Obecná charakteristika mateřské školy

Mateřská škola byla založena 01.06.1952, počet dětí kolísal mezi 18 - 25. V roce 1958 počet dětí stoupl na 35 a ve školním roce 1959 - 1960 bylo zapsáno již 40 dětí. V roce 1957 byla Mateřská škola přestěhována do budovy fary. Tato budova nevyhovovala, a proto se v roce 1962 započala přestavba domu č. p. 166, který do té doby sloužil jako obchod. Od roku 1963 začal sloužit jako Mateřská škola, školní kuchyň a školní jídelna pro ZŠ. V 70. letech začal počet dětí klesat na 15 – 20 dětí. V roce 1973 byly provedeny velké stavební úpravy uvnitř MŠ a ta se naplnila na kapacitu cca 25 dětí. Protože zájem převyšoval kapacitu, byla v roce 1979 zahájena výstavba nové MŠ s kapacitou 50 dětí. Tato budova byla slavnostně otevřena 03.01.1981. Počty dětí začaly klesat, a tak od r. 1986 byla kapacita MŠ snížena na 1,5 oddělení a od roku 1991 se stala škola jednotřídní. Ve školním roce 2006 – 2007 se provizorně otevřela druhá třída v budově ZŠ. Předškolní děti využívaly dočasně prostory školní družiny a po dokončení vestavby se přestěhovaly do nové třídy MŠ (zřízené v ZŠ) Celková kapacita MŠ je 31 dětí. Při zvýšeném počtu dětí je MŠ dvojtřídní, mladší děti jsou v I.třídě v budově MŠ a II. třída se nachází v budově ZŠ.

Mateřská škola je umístěna v klidné části vesnice. V blízkosti se nenachází žádná rušná komunikace, je zde klid a poměrně bezpečno. Školku obklopuje pěkná zahrada. Budova má dvě podlaží. V přízemí je kuchyň a školní jídelna pro ZŠ. Ve druhém podlaží je umístěn Obecní úřad. V prvním podlaží se nachází MŠ, která je od ostatních prostor oddělena uzamykatelnou předělovací stěnou.

Prostory MŠ: velká místnost ve tvaru „L“, která je rozdělena na hernu, jídelnu, relaxační část a malou místnost pro úschovu lehátek se zabudovanou předělovací stěnou. Herna se mění po obědě rozložením lehátek na ložnici. K největší místnosti přiléhá šatna a sociální zařízení dětí. Šatna a sociální zařízení pro dospělé, které zároveň slouží jako místnost pro úklidové prostředky. Sklad prádla je umístěn v přízemí, v přilehlých prostorách školní jídelny ZŠ. V prvním poschodí na chodbě je umístěná kancelář, která slouží učitelkám.

2.2 Koncepce plánu rozvoje školy

a) Oblast vzdělávací a výchovná

Koncepční záměry :

- 1) Naplňování ŠVP „ Putování s krtečkem od podzimu do léta“ v souladu s právními předpisy pro školství a aktuální dokumenty vzdělávací politiky ČR
- 2) Vytvořit podmínky pro plynulý přístup dítěte z MŠ do ZŠ, připravenost pro vstup do 1.ročníku ZŠ

b) Oblast materiálně – technická

Koncepční záměry :

1. Zajistit účelné, hospodárné a efektivní vynakládání finančních prostředků
2. Postupná rekonstrukce prostor školy (umývárna dětí, toalety dětí) vybavení školní zahrady-herní prvky

c) Oblast škola a veřejnost

Koncepční záměry:

1. Uskutečňovat společné akce pro děti a rodiče, připravovat kulturní programy pro veřejnost
2. Spolupráce se zřizovatelem školy
3. Spolupracovat nadále se Školskou radou

d) Oblast personální

Koncepční záměry:

1. Zkvalitňovat mezilidské vztahy: vedení-pedagog pedagog-dítě, pedagog-zaměstnanec školy, pedagog- rodič, dítě-dítě
2. Aktivní zapojování pedagogických pracovníků do dalšího vzdělávání, apelovat na zainteresovanost a osobní zodpovědnost zaměstnanců
3. Zajištění specializovaných odborníků pro pravidelnou spolupráci se školou
4. Využít dalších nabídek dalšího vzdělávání učitelů, spolupracovat s NIDV , PC

3. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

3.1 věcné podmínky

Věcné podmínky mateřské školy jsou plně vyhovující. Mateřská škola má dostatečně velké prostory, které vyhovují nejrůznějším skupinovým i individuálním činnostem dětí. Prostory jsou vybaveny nábytkem, který vyhovuje antropometrickým požadavkům. Herna je vybavena dostatečným množstvím hraček. Prostory školky jsou barevně vymalovány a doplněny výrobky. Ve výzdobě převažuje přírodní materiál a obrázky s dětskými motivy. Na budovu mateřské školy bezprostředně navazuje vybavená zahrada, která umožňuje dětem rozmanité aktivity.

3.2 životospráva

Dětem je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava.

Stravování zajišťuje kuchyň, která je umístěna v suterénu budovy. Pestrá nabídka zeleniny, ovoce a výrobků zdravé výživy se stala běžnou součástí výchovného působení. Děti mají stále k dispozici dostatek tekutin a jsou každodenně a dostatečně dlouho venku. V denním programu je respektována individuální potřeba aktivity, spánku a odpočinku jednotlivých dětí.

3.3 psychosociální podmínky

Všechny děti mají rovnocenné postavení. Třída je pro děti kamarádkým společenstvím, v němž jsou rády. Děti i dospělí se cítí v prostředí mateřské školy dobře, spokojeně a bezpečně. Nově příchozí dítě má možnost postupně se adaptovat na nové prostředí i situaci. Pedagog se vyhýbá negativním slovním komentářům a podporuje děti v samostatnosti.

Děti s odloženou školní docházkou jsou vzdělávány podle individuálních vzdělávacích plánů, spolupracujeme s PPP a klinickým logopedem. Pro mimořádně nadané děti nabízíme další aktivity a zájmové kroužky.

Pravidla pro hodnocení dětí

Způsoby hodnocení:

Výrobky a výkresy vystavujeme na nástěnkách v šatně dětí, dále v dalších prostorách školy a vstupní chodbě budovy po určitou dobu dle potřeby. Ty jsou poté uloženy v kapsářích dětí k tomu určených. Také si své práce zakládají do

desek. Práce dětí je také možno vidět na výstavách pro veřejnost.

3.4 organizace

Organizační zajištění chodu mateřské školy je plně vyhovující. Denní řád je dostatečně pružný, umožňuje reagovat na individuální možnosti dětí, na jejich aktuální potřeby.

Pedagogové se plně věnují dětem a jejich vzdělávání. Poměr spontánních a řízených činností je v denním programu vyvážený, a to včetně aktivit, které mateřská škola organizuje nad rámec běžného programu. Veškeré aktivity jsou organizovány tak, aby děti byly podněcovány k vlastní aktivitě a experimentování. Je dostatečně dbáno na osobní soukromí dětí. Při vstupu dítěte do mateřské školy je uplatňován individuálně přizpůsobený adaptační režim.

V mateřské škole jsou děti ve věku 2 až 6 let. Provozní doba je od 6.15 do 16.00 hod . Denní řád je dostatečně pružný a umožňuje reagovat na individuální možnosti dětí, na jejich aktuální potřeby. Děti mají možnost účastnit se společných činností v různě velkých skupinách, ale také uchýlit se do klidného koutu a neúčastnit se.

Veškeré aktivity jsou organizovány tak, aby byly děti podněcovány k vlastní aktivitě. Mají možnost pracovat svým tempem.

Režim dne

6.15 - 8.00	scházení dětí, ranní hry dle přání a volby dětí
8.00 – 8.45	ranní svačina hygiena individuální jazykové chvílky smyslové hry didaktické činnosti individuální a skupinové (spontánní i záměrné učení) ranní hry hudební chvílky cvičení dětí hygiena
9.30 – 11.30	příprava na pobyt venku, pobyt venku
11.30 – 12.30	hygiena, oběd
12.30 – 13.15	příprava na odpočinek, literární chvílka, odpočinek dětí , klidné hry dětí s nižší potřebou spánku, uvolňovací cviky,

- průprava pro předškoláky
- 14.00 – 14.30 hygiena, svačina
- 14.30 – 16.00 hry, dle zájmu dětí, pokračování didakticky cílených činností, pohybové hry na školní zahradě, jazykové chvílky

3.5 řízení mateřské školy

Výchovně vzdělávací práci a dozor vykonávají dvě kvalifikované pedagogické pracovnice, které se střídají na ranní a odpolední směně. Úklid provádí a o pořádek a čistotu na pracovišti se stará školnice.

Povinnosti, pravomoci a úkoly všech pracovníků jsou jasně vymezeny (pracovní náplně, pracovní a vnitřní řád). Pedagogický sbor spolupracuje s rodiči. Vedoucí učitelka vypracovává školní vzdělávací program ve spolupráci s členy pedagogického týmu. Vedoucí učitelka vyhodnocuje práci všech zaměstnanců, motivuje a podporuje jejich vzájemnou spolupráci. Kontrolní a evaluační činnosti zahrnují všechny stránky chodu mateřské školy, jsou smysluplné a užitečné. Z výsledků jsou vyvozovány závěry pro další práci. Mateřská škola spolupracuje se zřizovatelem, základní školou a s odborníky poskytujícími pomoc při řešení individuálních výchovných a vzdělávacích problémů dětí.

Stravování dětí a zaměstnanců je zajištěno vlastní kuchyní . Agendu stravování zpracovává vedoucí školní jídelny.

3.6 personální a pedagogické zajištění

Všichni pracovníci, kteří pracují v mateřské škole jako pedagogové, mají předepsanou odbornou kvalifikaci a průběžně ji doplňují. Vedení školy vytváří vhodné podmínky pro další profesní růst a systematické vzdělávání. Specializované služby, jako je logopedie či jiná péče o děti se speciálními vzdělávacími potřebami, ke kterým sám pedagog není dostatečně kompetentní, jsou zajišťovány ve spolupráci s odborníky. Pedagogická služba je stanovena tak, aby byla dětem zajištěna optimální vzdělávací a výchovná péče. Pedagogové jednají, chovají se a pracují profesionálním způsobem.

3.7 spoluúčast rodičů

Spolupráce s rodiči funguje na základě partnerství. Probíhá ve 3 krocích: každodenní (při předávání dětí), prostřednictvím zvolených zástupců za rodiče a na schůzkách rodičů. Pedagogové sledují konkrétní potřeby jednotlivých dětí, resp. rodin, snaží se jim porozumět a vyhovět. Pravidelně informují rodiče o prospívání jejich dítěte i o jeho individuálních pokrocích v rozvoji i učení. Domlouvají se s rodiči o společném postupu při jeho výchově a vzdělávání. Rodiče mají možnost podílet se na dění v mateřské škole. Pedagogové nezasahují do života a soukromí rodiny. Jednají s rodiči ohleduplně, taktně s vědomím, že pracují s důvěrnými informacemi.

4 . Vzdělávání

4.1 Vnitřní režim

příchod dětí 6.15 – 8.00 (po dohodě kdykoliv)

spontánní hra 6.15 – 9.00 (dle potřeby kdykoliv)
při pobytu venku (dle možnosti)
14.45 – 16.00

činnost řízená 9.00 – 9.40, 12.30-13. 15
- při pobytu venku (částečně)
individuálně ve skupinkách (dle zájmu dětí)

sledování televize, videa
- jako doplněk řízené činnosti
při nepřízní počasí (max. 20 min/den)

poslech CD- hudba (dle potřeby)

pohádky – příležitostně

pohybové aktivity - TV chvilky (každý den)
pohybové hry (každý den)
relaxace, dechové cvičení (každý den)
pobyt dětí v přírodě (každý den)
cvičení v tělocvičně ZŠ (1x za týden)

logopedické chvilky-(každý den)

odpočinek - 12.45 - 14.00 (každý den)

V denním režimu je respektována individuální potřeba spánku a odpočinku jednotlivých dětí.

Pro odpočinek nemáme samostatnou ložnici (rozkládáme lehátka) v herně MŠ.

Výměna prádla - lůžkoviny 1 x za 3 týdny
ručníky 1 týdně
pyžama 1 týdně

ubrusy dle potřeby (1x týdně)

Prádlo pere smluvní prádelna

- čisté prádlo ukládáme ve speciálním skladu
- špinavé prádlo se ukládá odděleně

Stravování

8.15 – 9.00 - svačina (postupně dle přání dětí)

11.30 – 12.00 – oběd

14.15 – 14.45 – svačina

Pitný režim – neustále k dispozici čaj, ovocné nápoje, šťáva, voda)

Personální podmínky

vedoucí učitelka   Plašilová Markéta/ od prosince 2017 Šulcová Soňa

učitelka/y   Hanušová Pavlína, Suchánková Martina (prosinec 2017)

školnice   Vacková Jana

Doplňkové akce:

Předplavecký výcvik

Podzimní výlet do přírody

Drakiáda – společně se ZŠ

Mikulášská nadílka

Vánoční besídka

Pracovní dílny (vánoční, velikonoční)

Masopust

Vítání jara

Oslava dne matek

Dětský den

Výlet do okolí (Ratibořice, Zoo,...)

Při přijímání dětí se řídíme zákonem č. 561/2004 Sb. O předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání. Kritéria pro přijímání dětí k předškolnímu vzdělávání v mateřské škole, podle kterých se

postupuje při rozhodování o přijetí dětí k předškolnímu vzdělávání v případech, kdy počet žádostí podaných zákonným zástupcem dětí o přijetí překročí stanovenou kapacitu maximálního počtu dětí pro mateřskou školu se průběžně aktualizují. Jsou dostupné u vedoucí učitelky v mateřské škole. Při vstupu dítěte do naší mateřské školy je uplatňován individuálně přizpůsobený adaptační režim.

4.2 Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Dítětem se speciálními vzdělávacími potřebami je dítě, které k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpurných opatření. Tyto děti mají právo na bezplatné poskytování podpurných opatření z výčtu uvedeného ve školském zákoně. Podpurná opatření realizuje mateřská škola.

4.2.1 Pojetí vzdělávání dětí přiznanými podpurnými opatřeními

Rámcové cíle a záměry předškolního vzdělávání jsou pro vzdělávání všech dětí společné. Snahou pedagogů je vytvoření optimálních podmínek k rozvoji osobnosti každého dítěte k učení i ke komunikaci s ostatními a pomoci mu, aby dosáhlo co největší samostatnosti. Účelem podpory vzdělávání těchto dětí je plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti.

Podle ŠVP se uskutečňuje vzdělávání všech dětí dané mateřské školy. Pro děti s přiznanými podpurnými opatřeními prvního stupně je ŠVP podkladem pro zpracování PLPP (plánu pedagogické podpory) a pro děti s přiznanými podpurnými opatřeními druhého a vyššího stupně podkladem pro tvorbu IVP. PLPP zpracovává škola samostatně, IVP zpracovává škola na základě doporučení ŠPZ.

4.2.2 Systém péče o děti s přiznanými podpurnými opatřeními v MŠ

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování PLPP

- Při zjištění obtíží u speciálně vzdělávacích potřeb dítěte informuje učitelka vedoucí učitelku
- Vedoucí učitelka je zodpovědná za vytvoření plánu pedagogické podpory (PLPP). Na tvorbě se účastní všechny učitelky.
- S PLPP škola seznámí zákonného zástupce dítěte a ostatní pedagogické pracovníky. Seznámení s PLPP jmenovaní potvrdí svým podpisem.
- Poskytování podpurných opatření prvního stupně vedoucí učitelka ve

spolupráci s ostatními pedagogy průběžně vyhodnocuje.

- V případě potřeby učitelka plán průběžně aktualizuje v souladu s vývojem speciálních potřeb dítěte.

-Pokud se opatření ukážou jako nedostatečná, učitelka doporučí zákonnému zástupci dítěte využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení (PPP, SPC)

-Pokud jsou daná opatření dostatečná, pak učitelé nadále pokračují v jejich realizaci a úpravách dle potřeb dítěte.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení IVP

-V případě, že opatření vyplývající z PLPP nejsou postačující, učitelka doporučí zákonnému zástupci dítěte návštěvu školského poradenského zařízení.

- Škola dodá PLPP školskému poradenskému zařízení (ŠPZ)

-Pokud ŠPZ doporučí vzdělávání dítěte podle individuálního vzdělávacího plánu (IVP), nebo doporučí asistenta pedagoga, musí zákonný zástupce dítěte podat žádost o vzdělávání podle IVP a souhlas s asistentem pedagoga.

-Ředitelka (ved.učitelka) žádost posoudí a v případě vyhovění žádosti zajistí zpracování IVP. V případě asistenta pedagoga s ředitelkou školy zajistí vhodnou osobu do funkce asistenta pedagoga.

-IVP vytváří učitelka ve spolupráci s ostatními pedagogy MŠ.

-IVP vzniká nejpozději do 1 měsíce od obdržení doporučení.

-S IVP seznámí škola zákonného zástupce dítěte a další pedagogy mateřské školy, seznámení s IVP jmenovaní potvrdí svým podpisem.

-Poskytování podpůrných opatření vedoucí učitelka ve spolupráci s ostatními pedagogy průběžně vyhodnocuje.

- V případě potřeby učitelka IVP průběžně aktualizuje v souladu s vývojem speciálních vzdělávacích potřeb.

-Pokud jsou opatření dostatečná, pedagogičtí pracovníci nadále pokračují v jejich realizaci dle potřeb dítěte.

4.2.3 Podmínky vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními

Podmínky do vzdělávání dětí musí vždy odpovídat individuálním potřebám dětí.

Pro úspěšné vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními se snažíme zabezpečit:

- Uplatňování principu diferenciaci a individualizace vzdělávacího procesu při plánování a organizaci činností, včetně určování obsahu, forem metod vzdělávání.
- Osvojení specifických dovedností v úrovni odpovídající individuálním potřebám a možnostem dítěte zaměřených na samostatnost, sebeobsluhu a základní hygienické návyky v úrovni odpovídající věku dítěte a stupni

postižení.

- Spolupráci se zákonnými zástupci dítěte, školskými poradenskými zařízeními ,v případě potřeby spolupráci s odborníky mimo oblast školství.

4.3 Vzdělávání dětí nadaných

Mateřská škola je povinna vytvářet ve svém ŠVP a při jeho realizaci podmínky k co největšímu využití potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti. To platí v plné míře i pro vzdělávání dětí nadaných. Dítě, které vykazuje známky nadání, musí být nadále podporováno.

Vzdělávání dětí probíhá takovým způsobem, aby byl stimulován rozvoj jeho potenciálu včetně různých druhů nadání a aby se tato nadání mohla ve škole projevit a pokud možno i uplatnit a dále rozvíjet.

Mateřská škola je povinna zajistit realizaci všech stanovených podpůrných opatření pro podporu nadání podle individuálních vzdělávacích potřeb dětí v rozsahu prvního až čtvrtého stupně podpory.

4.4 Vzdělávání dětí ve věku od 2 do 3 let

Pro zajištění kvalitních podmínek pro vzdělávání dětí ve věku od 2 do 3 let jsou přijmuta opatření týkající se zajištění bezpečnostních, hygienických, psychosociálních, věcných (materiálních) a personálních podmínek, životosprávy včetně stravování, organizace vzdělávání, obsahu vzdělávání a spolupráce.

5. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Vzdělávací program byl zpracován v souladu s RVP PV a s obecně platnými právními předpisy. Navazuje na dřívější programové materiály a zachovává tradiční poznatkový horizont předškolního dítěte. Také je však dostatečně pružný a umožňuje vstřebávat nové poznatky a metody výchovné práce.

Hlavní cíle

Cílem programu je vytvořit co nejbarevnější skladbu vzájemně se ovlivňujících, prolínajících a propojených oblastí.

Využíváme okolní přírodu k získávání přímých a nezapomenutelných zážitků, které se stávají východiskem pro další činnost. Hravým způsobem tak směřujeme k osobní pohodě a spokojenosti všech dětí s ohledem na jejich individualitu. Upřednostňujeme vzájemné respektování a svobodu. Snažíme se zajistit klid na postupné zvykání, získávání sebevědomí a důvěry. Jde nám spíše o dovednosti a návyky. Děti k ničemu nenutíme, pouze se snažíme, aby jim v MŠ bylo dobře a příjemně.

Vzdělávací program je staven tak, aby respektoval hlavní cíle předškolního vzdělávání.

Vzdělávací obsah

Vzdělávání v mateřské škole je cílevědomý plánovaný proces, v němž se prolínají spontánní a řízené aktivity. Proces vzdělávání probíhá v průběhu celého dne, při všech činnostech a při všech situacích. Snažíme se o naplňování tří hlavních cílů předškolního vzdělávání.

1.cíl – Rozvíjení dítěte a jeho schopnost učení a poznání/ podporovat a rozvíjet tělesnou zdatnost, zdraví, dovednost, schopnost myšlení, rozhodování, učení, řeč/

2.cíl – Osvojení si základů hodnot, na které je založena naše společnost/ svoboda a rovnost všech lidí, solidarita se slabými a ohroženými, hodnoty spojené se zdravím, životem, se životním prostředím, kulturní dědictví, tradice/

3.cíl – Získávání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí/ rozvíjet a poznávat sama sebe, potřeba a zájmy, sebevědomí, sebedůvěra, učíme se spolupracovat, akceptovat a tolerovat druhé/

Vzdělávací činnost je zpracována do integrovaných bloků – témat:

- je založena na metodách přímých zážitků, využívá dětské zvědavosti a potřeby objevovat, vede děti k individuální práci
- probouzí v dětech aktivní zájem a chuť dívat se kolem sebe, naslouchat a objevovat, ale i ukázat, co všechno už samo umí, zvládne a dokáže
- nepředkládá dětem jen hotové návody, ale naopak jim umožňuje hledat samostatné cesty tvořivým myšlením a vlastním nápadem

Program obsahuje pět interakčních oblastí, které respektují vývoj dítěte, jeho přirozený život, učení a zrání. Tyto oblasti se snažíme každý den propojovat a spojovat:

Dítě a jeho tělo – oblast biologická – poznávání lidského těla, podpora tělesné a

pohybové zdatnosti, zdravý růst a výživa, sebeobsluha

Dítě a jeho psychika – oblast psychologická – podpora duševní pohody, rozvoj poznávacích procesů, myšlení, řeč, intelektu

Dítě a ten druhý – oblast interpersonální – vztahy dítěte k jiným dětem a dospělým, vzájemná komunikace, spolupráce

Dítě a společnost – oblast sociálně kulturní – svět kultury a umění, společenské, morální a estetické hodnoty

Dítě a svět – oblast environmentální – poznatky o světě, o jeho dění, vývoji a změně, vliv člověka na životní prostředí

V tématickém bloku jsou plněny konkrétní cíle, které je nutno vymezit, naplánovat a pak naplňovat konkrétními činnostmi.

Průběžné cíle jsou ty, které jsou plněny v průběhu celého dne v různých činnostech a dotýkají se především v sebeobsluhy, hygieny, chování, vůle, morální a společenské hodnoty.

Školní vzdělávací program je východiskem pro práci pedagogických pracovníků. Učitelky si jej postupně doplňují a dotváří.

Speciální vzdělávací obsah

Děti s odloženou školní docházkou jsou vzdělávány podle individuálních vzdělávacích plánů. Spolupracujeme s klinickým logopedem a s PPP. Pro mimořádně nadané děti nabízíme další aktivity a zájmové kroužky nejen v prostorách mateřské školy, ale i v jiných prostorách.

6 . VZDĚLÁVACÍ OBSAH

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

„ Putování s krtečkem od podzimu do léta „

INTEGROVANÉ BLOKY

Krtek přišel do mateřské školy

Krtek nám vypráví

Krtek stůně

S krtkem od Mikuláše ke Třem králům

Krtek v zimě

Krtek na výletě

Krtek budí jaro

Mlsný krteček

Krtkovo překvapení pro maminku

Krtek se loučí

6.1 KRTEK PŘIŠEL DO MŠ

Charakteristika integrovaného bloku:

- přivítat všechny děti v MŠ
- usnadnit novým dětem vstup do MŠ
- navazování kontaktů mezi sebou navzájem (komunikativní dovednosti)

Předpokládaný časový rozsah: 1 měsíc

Činnosti a příležitosti:

Navozování radostné atmosféry ve třídě, poznávání se navzájem, stanovení si pravidel soužití ve třídě, adaptační hry

Klíčové kompetence:

- aktivně si všímá, co se kolem děje
- raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
- pokud se mu dostává uznání a ocenění učí se s chutí
- řeší problémy, na které stačí, známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování, náročnější s oporou a s pomocí dospělého)
- dokáže se vyjádřit a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky
- v běžných situacích komunikuje bez zábran
- samostatně rozhoduje o svých činnostech, umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat.
- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí

Dílčí cíle:

- uvědomit si vlastní tělo
- zdokonalovat dovednosti v oblasti hrubé a jemné motoriky
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností (vnímání, naslouchání, porozumění), posilovat přirozené poznávací city (zvědavost, zájem, radost z objevování)
- získat relativní citovou samostatnost
- posilovat prosociální chování (rodina, MŠ – skupina)
- porozumět základním projevům neverbální komunikace
- seznamovat s místem a prostředím, ve kterém dítě žije

Konkretizované výstupy:

- postavit se zpříma a udržet správné držení těla po dobu vnější kontroly
- přizpůsobit či provést jednoduchý pohyb podle vzoru či pokynů
- vést stopu tužky při kresbě, apod.
- pečovat o osobní hygienu, samostatně zvládat pravidelné běžné denní úkony (např. používat toaletní papír a splachovací zařízení, mýt si a utírat ruce, umět

používat kapesník)

- postarat se o své osobní věci, o hračky a pomůcky
- projevovat bezpečný odstup vůči cizím osobám
- chovat se přiměřeně a bezpečně ve známém prostředí (např. ve školním prostředí, na hřišti, na veřejnosti, v přírodě)
- dodržovat pravidla konverzace a společenského kontaktu – řečovou kázeň (např. dokázat naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, dokázat zformulovat otázku, samostatně a smysluplně odpovědět na otázku, umět komentovat zážitky a aktivity, posuzovat myšlené)
- registrovat změny ve svém okolí (všimnout si a rozpoznat, co se změnilo např. ve třídě, na kamarádovi, na obrázku)
- poznat napsané své jméno, podepsat se tiskacím písmem svým jménem, popř.graficky označit své výtvary (např. použít nějaký symbol)
- orientovat se v řadě (např. první, poslední, uprostřed)
- projevovat zájem o poznávání písmen a číslic, prohlížet si knihy (atlasy, encyklopedie, obrázkové knihy, leporela), znát některé dětské knihy a vyprávět o nich, informace vyhledat v encyklopediích)
- přijímat pobyt v mateřské škole popř. i na ozdravně rekreačním pobytu jako běžnou součást života (vědět, že rodiče chodí do zaměstnání, dítě do MŠ)
- umět kooperovat, dohodnout se s ostatními
- reagovat přiměřeně dané situaci (odmítat agresi, přijímat vzor společenského chování, umět se podřídit)
- přizpůsobit se společenství, projevovat zájem o spolupráci
- přijmout povinnost, soustředit se na činnost a samostatně ji dokončit
- přijímat pokyny
- navazovat kontakty s dospělým
- aktivně komunikovat s druhými dětmi bez vážnějších problémů (vyprávět, povídat, poslouchat, naslouchat druhému)
- obhajovat svoje potřeby, svůj postoj či přání, přijímat také názor druhého, dohodnout se na kompromisním řešení
- respektovat rozdílné schopnosti
- nabídnout pomoc
- umět ve styku s dětmi i dospělými pozdravit, poprosit, požádat, poděkovat, rozloučit se, vyslechnout sdělení, střídat se v komunikaci
- vnímat odlišnost mezi dětmi a podle toho přizpůsobovat i své přístupy
- navazovat s dětmi vztahy, mít ve skupině své kamarády, udržovat a rozvíjet s nimi přátelství
- zvládat běžné činnosti, požadavky i jednoduché praktické situace, které se v mateřské škole opakují

6.2 KRTEK NÁM VYPRÁVÍ

Charakteristika integrovaného bloku:

- osvojovat si jednoduché poznatky o přírodě a jejich proměnách (podzim)
  - na poli
  - na zahradě
  - v lese
  - co umí vítr a déšť

Předpokládaný časový rozsah: 1 měsíc

Činnosti a příležitosti:

Hrajeme si s přírodninami, sbíráme je, počítáme a řadíme je za sebou, poznáváme dle chuti a vzhledu ovoce a zeleninu, rozvíjíme mezi sebou přátelství, prožíváme krásy podzimní přírody, vytváříme dekorace z podzimních přírodnin, objevujeme význam ovoce a zeleniny pro zdraví člověka, osvojujeme si poznatky o přírodě, o lese, jak se chovat v lese

Klíčové kompetence:

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení
- problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti, postupuje cestou pokusu a omylu, hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady)
- komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými. Chápe, že být komunikativní, vstříchné, iniciativní a aktivní je výhodou
- uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem.
- zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje, je otevřený aktuálnímu dění

Dílčí cíle:

- rozvoj a užívání všech smyslů
- rozvoj řečových schopností i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluveného projevu, vyjadřování)
- rozvoj paměti, pozornosti, představivosti a fantazie
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance,

- respektu, přizpůsobivosti)
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se)
- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí

Konkretizované výstupy:

- užívat různé pomůcky k pohybu (tříkolky, koloběžky, odrážedla)
- pohybovat se bezpečně ve skupině dětí
- upřednostňovat užívání pravé či levé ruky při kreslení či v jiných činnostech, kde se preference ruky uplatňuje
- pracovat se stavebnicemi, skládkami (stavět z kostek, navlékat korálky, skládat mozaiky, zavázat kličku, polytech.vých –šroubování Merkur)
- pečovat o osobní hygienu, samostatně zvládat pravidelné běžné denní úkony (např. používat toaletní papír a splachovací zařízení, mýt si a utírat ruce, umět používat kapesník)
- udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce
- znát a dodržovat základní pravidla chování na chodníku a na ulici (dávat pozor při přecházení, rozumět světelné signalizaci)
- znát většinu slov a výrazů běžně používaných v prostředí dítěte (např. sdělit svoje jméno a příjmení, adresu, jména rodičů, sourozenců, kamarádů, učitelek, rozumět většině pojmenování, které se týkají dětí, známých předmětů, popř. znát i některé, které se týkají vzdálenějšího světa)
- předat vzkaz
- uposlechnout pokynu dospělého a řídit se jím
- rozvíjet a obohacovat hru podle své představivosti a fantazie
- vyjadřovat fantazijní představy
- napodobit základní geometrické znaky a tvary (čára svislá, čára vodorovná, křížek, vlnovka, kruh, čtverec, obdélník, trojúhelník apod.)
- rozlišit některé jednoduché obrazné symboly, piktogramy a značky, umět je používat (např. číst piktogramy, pochopit obrázkové čtení)
- rozlišovat vpravo-vlevo na vlastním těle, v prostoru s oporou o nějaký předmět
- orientovat se v časových údajích v rámci dne (např. dopoledne, poledne, odpoledne)
- rozlišovat roční období (jaro, léto, podzim, zima) i jejich typické znaky
- rozumět a používat základní pojmy označující velikost (malý- velký, větší- menší, nejmenší- největší , dlouhý-krátký, vysoký- nízký, stejný)
- porovnat a uspořádat předměty dle stanoveného pravidla(např. od nejmenšího k největšímu, poznat co do skupiny nepatří), třídit předměty minimálně dle jednoho kritéria (např. roztřídit knoflíky na hromádky dle

- barvy, tvaru, velikosti)
- samostatně se rozhodnout v některých činnostech
  - přicházet s vlastními nápady
  - zapojovat se do činností, komunikovat a kooperovat s dětmi i se známými dospělými, odmítnout neznámé dospělé
  - uvědomovat si, že fungování skupiny je postaveno na pravidlech soužití, podílet se na nich a respektovat je
  - nebát se požádat o pomoc, radu
  - plnit činnosti podle instrukcí
  - projevovat se citlivě k živým bytostem, přírodě i věcem, pomáhat druhým (např. kamarádům, mladším, slabším, aj.)
  - spolupracovat s dospělým
  - obracet se na dospělého o pomoc, radu atd.
  - chápat a respektovat názory jiného dítěte, domlouvat se, vyjednávat
  - uvědomit si vztahy mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi pohlavími, úcta ke stáří)
  - zacházet šetrně s vlastními a cizími pomůckami, hračkami, s knížkami, věcmi denní potřeby
  - projevovat ohleduplnost a zdvořilost ke svým kamarádům a dospělým, vážit si jejich práce i úsilí
  - orientovat se ve školním prostředí, vyznat se v blízkém okolí (vědět, co se kde v blízkosti mateřské školy nachází, např. obchody, zastávka, hřiště, škola, pošta, policie, lékař, knihovna, hasiči, sportoviště)
  - spoluvytvářet pohodu prostředí (cítit se spokojeně a bezpečně)

6.3 KRTEK STŮNĚ

Charakteristika integrovaného bloku:

- osvojovat si poznatky o těle a o svém zdraví
- objeovat, co jsou zdravé potraviny
- co prospívá našemu zdraví
- kamarád stůně – význam hygieny

Předpokládaný časový rozsah: 14 dnů

Činnosti a příležitosti:

Poznáváme své tělo pomocí her, učíme se pečovat o své tělo a zdraví, povídáme si o škodlivosti kouření, učíme se vhodně oblékat, dozvíme se význam hygieny a otužování

Klíčové kompetence:

- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje: chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí, poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
- dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování, vnímá nespravedlivost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
- chápe, že se může o tom, co dělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá

Dílčí cíle:

- rozvoj fyzické a psychické zdatnosti
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění)
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování
- rozvoj schopnosti sebeovládání
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit

Konkretizované výstupy:

- otočit se čelem vzad bez ztráty rovnováhy a orientace
- pohybovat se dynamicky po delší dobu (např. běhat při hře 2 minuty a více)
- vést stopu tužky při kresbě, apod.
- vědět, jak se vyhnout nebezpečí (být opatrné, obezřetné, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc, koho přivolat)
- znát základní zásady zdravého životního stylu(např.o pozitivních účincích pohybu a sportu, hygieny, zdravé výživy, činnosti a odpočinku, pobytu v přírodě a otužování) a o faktorech poškozujících zdraví včetně návykových látek
- dorozumět se verbálně i nonverbálně (např. používat gesta, udržet oční

kontakt, reagovat správně na neverbální podněty)

- chápat jednoduché hádanky a vtipy
- odhalit podstatné a nepodstatné znaky, charakteristické znaky předmětů, osob, zvířat
- vyprávět příběh s vizuální či akustickou oporou (podle obrázků, s dopomocí otázek atd.)
- dokončit příběh, pohádku (např. vymyslet konec, jinou variantu)
- sledovat očima zleva doprava a dle potřeby i zprava doleva, případně v dalších směrech, jmenovat objekty zleva doprava, vyhledat první a poslední objekt ve skupině, vést čáru zleva doprava, shora dolů
- rozlišovat základní časové údaje, uvědomit si plynutí v čase (např. noc, den, ráno, večer, dnes, zítra, včera, dny v týdnu)
- rozlišit tvary předmětů, základní geometrické tvary, základní barvy (červená, modrá žlutá), barvy složené (oranžová, zelená, fialová), další barevné kvality, odstíny aj. a vlastnosti objektů např. lesk, hladkost a jiné specifické znaky
- chápat, že číslovka označuje počet (např. 5 je prstů na ruce. 5 je kuliček
- rozumět a používat základní pojmy označující hmotnost (lehký-těžký, lehčí-těžší, nejlehčí-nejtěžší, stejně těžký)
- nechat se získat pro záměrné učení
- přijmout roli ve hře (např. jako organizátor, jako pozorovatel, jako spoluhráč)
- plánovat přiměřeně věku (ví, čeho chce dosáhnout a proč)
- odložit splnění osobních přání na pozdější dobu
- rozhodovat sám o sobě (o svém chování)
- respektovat dospělého, komunikovat s ním vhodným způsobem (s ohledem na situaci a podmínky)
- rozlišovat vhodnost oslovování i tykání a vykání
- vyhledávat partnera pro hru, domlouvat se, rozdělovat a měnit herní role, hru rozvíjet a obohacovat
- spoluvytvářet prostředí pohody
- dodržovat společně dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití v mateřské škole a na veřejnosti
- pochopit funkci rodiny a jejích členů
- vyjadřovat se zpěvem, hrou na jednoduché rytmičné či hudební nástroje, hudebně pohybovou činností)
- zajímat se, co se v okolí děje, všimnout si denních změn ve svém okolí (např. v přírodě), proměny komentovat, přizpůsobit oblečení – rozlišení pocitu chladu a tepla, chování
- uvědomovat si, že člověk a příroda se navzájem ovlivňují, že každý může svým chováním působit na životní prostředí (podporovat či narušovat zdraví, přírodní prostředí i společenskou pohodu)

6.4 S KRTEČKEM OD MIKULÁŠE KE TŘEM KRÁLŮM

Charakteristika integrovaného bloku:

Seznamování se světem lidí, kultury a umění

- čas čertů a Mikulášů
- svět pohádek

Předpokládaný časový rozsah: 14 dnů

Činnosti a příležitosti:

Budeme vyjadřovat a probouzet svoji fantazii pomocí experimentů s barvami i materiály ve výtvarných a pracovních činnostech, poznáváme tradice a zvyky spojené s vánočními svátky, proč je dodržujeme, vyjadřujeme svoji fantazii v hudebních činnostech

Klíčové kompetence:

- učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje
- rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli) a řešení, která funkční nejsou: dokáže mezi nimi volit
- dovede využít informativní a komunikativní prostředky (knížky, encyklopedie, telefon)
- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, která nachází ve svém okolí
- má smysl pro povinnost ve hře

Dílčí cíle:

- osvojení si věku přeměřených praktických dovedností
- osvojovat si některé poznatky a dovednosti, které předcházejí čtení i psaní.

- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení
- rozvoj schopnosti sebeovládání
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými
- rozvoj společenského i estetického vkusu
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách

Konkretizované výstupy:

- běhat, skákat, udržovat rovnováhu na jedné noze
- tužku držet správně, tj. mezi dvěma prsty, třetí podložený, s uvolněným zápěstím
- samostatně se oblékat, svlékat, obouvat, zapnout knoflíky, zipy, zavázat tkaničky
- bránit se projevům násilí
- spontánně vyprávět zážitky ze sledování filmových pohádek nebo pohádek z médií
- rozkládat slova na slabiky
- rozlišit dlouhé a krátké samohlásky
- vnímat jednoduché písně, rýmy, popěvky v cizím jazyce
- rozpoznat geometrické tvary – čtverec, trojúhelník, kruh, obdélník
- dokončit hru (neodbíhat od ní) i rozdělanou práci
- zapamatovat si krátké říkanky, rozpočítadla, jednoduché básničky, písničky a reprodukovat je, přijmout jednoduchou dramatickou úlohu
- navrhnout další varianty řešení (co by se stalo, kdyby...)
- improvizovat a hledat náhradní řešení
- napodobit některá písmena a číslice
- slovně, výtvarně, technicky vyjádřit svoje jednoduché „nápady“, experimentovat, některé problémy řešit cestou pokus-omyl
- odlišit hru od systematické povinnosti
- samostatně splnit jednoduchý úkol, poradit si v běžné a opakující se situaci, cítit ze své samostatnosti uspokojení (být na ni hrdý)
- umět se přizpůsobit změnám
- přirozeně a v míře dané osobnostními předpoklady projevovat pozitivní i negativní emoce (soucit, radost, náklonnost, spokojenost, ale také strach, smutek)
- vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení
- k mladšímu, slabšímu či postiženému dítěti se chovat citlivě a ohleduplně (neposmívat se mu, pomáhat mu, chránit ho)
- nepřijemný kontakt a komunikaci dokázat odmítnout
- chápat podstatu hry a její pravidla, dodržovat pravidla her a jiných činností, hrát spravedlivě, nepodvádět, umět i prohrávat

- umět poslouchat a sledovat se zájmem uměleckou produkci (např. literární, filmovou, výtvarnou, dramatickou, hudební)
- mít poznatky o zvycích a tradicích kraje, přijmout tradici oslav
- ctít oslavy narozenin, svátků, slavností

6.5 KRTEK V ZIMĚ

Charakteristika integrovaného bloku:

rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám

- zimní hry a sporty
- krtek jde k zápisu do ZŠ
- masopust

Předpokládaný časový rozsah: 1 měsíc

Činnosti a příležitosti:

Chystáme se k zápisu do první třídy základní školy, učíme se rozvíjet pohybové dovednosti, používáme kluzáky a saně na sněhu

Klíčové kompetence:

- při zadané práci dokončí, co započalo, dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům
- chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli
- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými)
- chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou
- uvědomuje si svá práva

Dílčí cíle:

- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
- rozvoj komunikativních dovedností
- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkce (abeceda, čísla)
- získání schopnosti záměrně třídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci
- rozvoj kooperativních dovedností (ve dvojici, ve skupině)

- vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností

Konkretizované výstupy:

- pohybovat se rytmicky, dodržovat rytmus
- zvládat výtvarné činnosti, provádět jednoduché úkony s výtvarnými pomůckami(např. tužkou, pastelem, štětcem, nůžkami) a materiály (např. papírem – překládání, textilem, modelovací hmotou)
- mít poznatky o narození, růstu těla a jeho základních proměnách
- poznat a vyhledat slova protikladného významu (antonyma), podobného významu (synonyma), stejně znějící a slova různého významu (homonyma)
- pamatovat si postup řešení (např. postup jednoduché stavby, postup řešení labyrintu, určitý algoritmus, zapamatovat si umístění obrázku na konkrétním místě – Pexeso)
- dokreslit chybějící části na obrázku, sestavit části v celek, vytvořit jednoduchý model, stavbu, provést obměnu, tvořit dle vlastní představy, např. stavby z kostek
- využívat tvůrčí a výtvarné techniky k výzdobě prostředí
- rozlišovat a používat základní prostorové pojmy (např. dole, nahoře, uprostřed, před, za, pod, nad, uvnitř, vně, u, vedle, mezi, nízko, vysoko, na konci, na kraji, vpředu, vzadu, blízko, daleko, dopředu, dozadu, nahoru, dolů) a těchto pojmů běžně používat
- chápat jednoduché souvislosti, nacházet znaky společné a rozdílné, porovnat, dle společných či rozdílných znaků (např. vybrat všechny předměty vyrobené ze dřeva), zobecňovat vybrat ovoce, zeleninu, hračky, nábytek, dopravní prostředky atd., řešit jednoduché labyrinty, rébusy a hádanky
- řešit labyrinty (hledat cestu)
- jednoduchý problém vyřešit samostatně i ve spolupráci s kamarády, při složitějších se poradit, postupovat podle pokynů a instrukcí
- odhadnout, na co stačí, uvědomovat si co neumí a co se chce naučit (vyhledávat příležitosti, umět požádat o pomoc)
- chápat, že každý je jiný, jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí a že je to přirozené
- orientovat se v rolích a pravidlech různých společenských skupin (rodina, třída, mateřská škola, herní skupina apod.) a umět jim přizpůsobit své chování
- vyjádřit a zhodnotit prožitky (co se líbilo a co ne, co a proč zaujalo, co bylo zajímavé, překvapivé, podnětné apod.)
- všimnout si kulturních památek kolem sebe (pomník, hrad, zámek, zajímavá stavba atd.)
- mít poznatky o existenci jiných zemí, národů a kultur (znát typické znaky

některých významných národů- přírodní podmínky, oblečení, strava, stavby, kde co roste nebo se pěstuje, žijí zvířata apod.)

6. 6 KRTEK NA VÝLETĚ

Charakteristika integrovaného bloku:

- hádej, čím jsem (řemesla)
- dopravní prostředky
- co dělám celý den a celý rok

Předpokládaný časový rozsah: 1 měsíc

Činnosti a příležitosti:

Pomocí námětových her poznáváme různá řemesla a profese, povídáme si, proč jsou důležitá, připravujeme se na tradiční masopust- povídáme si o této tradici, připravujeme si masky a účastníme se v masopustním průvodu, pořádáme karneval, učíme se o dopravních prostředcích a dopravních značkách, které pozorujeme a poznáváme při pobytech venku, také je výtvarně ztvárňujeme, poznáváme, jak se dělí den, týden a rok v básních a písních

Klíčové kompetence:

- má elementární poznatky o světě lidí a techniky, který dítě obklopuje
- nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen úspěch, ale také za snahu
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
- k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně: váží si práce i úsilí druhých

Dílčí cíle:

- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- vytvoření základu aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám

Konkretizované výstupy:

- vyrovnávat svalové dysbalance v běžném pohybu
- kreslit, malovat, modelovat, vytrhávat, stříhat, lepit, vytvářet objekty z přírodních i umělých materiálů
- vyslovovat všechny hlásky správně a mluvit zřetelně, gramaticky správně, v přiměřeném tempu, ovládat sílu a intonaci hlasu
- sledovat a zachytit hlavní myšlenku příběhu, vyslechnutý příběh převyprávět samostatně, věcně správně, popř. dokázat odhadnout, jak by mohl příběh pokračovat
- rozlišit známé chutě a vůně i zápachy (např. slané, sladké, hořké, kyselé, vůni koření, různých pochutin)
- zapamatovat si pohádku, děj, příběh a převyprávět ho
- vyjádřit vlastní jednoduché pohybové představy, rytmický doprovod nebo melodii (např. vymýšlet krátké dramatické scénky, naznačit, vyjádřit pomocí pantomimy konkrétní činnost, pohybem ztvárnit slyšenou melodii)
- orientovat se v prostoru podle slovních pokynů
- vymýšlet nová řešení nebo vymýšlet alternativní k běžným (např. jak by to šlo jinak, co by se stalo kdyby) a verbalizovat je
- umět se rozhodovat o svých činnostech (samostatně se rozhodovat, co udělat, jak se zachovat, i o tom, co neudělat, co odmítnout, čeho se neúčastnit)
- přiměřeně reagovat ve známých situacích, umět se zklidnit, ovládnout se, potlačit projev agrese
- všímat si, co si druhý přeje či potřebuje (např. dělit se s druhým dítětem hračky, pomůcky, pamlsky, podělit se s jiným dítětem o činnost, počkat, vystřídat se)
- porozumět běžným projevům emocí a nálad (např. vnímat, že je jiné dítě smutné zklamané nebo naopak něčím nadšené, že má radost)
- rozlišovat společensky nežádoucí chování, vnímat co je lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost, agresivita, vulgarismy)
- uvědomovat si, že jak svět přírody, tak i svět lidí je na různých částech naší planety různorodý a pestrý a ne vždy šťastný
- znát, co je škodlivé a nebezpečné (různé nástrahy a rizika ve spojení s přírodou) i neovlivnitelné (vítr, déšť, záplavy, teplo, sucho, mrazy), co může ohrožovat zdravé životní prostředí

6.7 KRTEK BUDÍ JARO

Charakteristika integrovaného bloku:

- svátky jara
- jaro na zahrádce a louce
- poznáváme zvířata a mláďata

Předpokládaný časový rozsah: 2 měsíce

Činnosti a příležitosti:

Třídíme odpad, říkáme a zjišťujeme, k čemu je to dobré, experimentováním a pozorováním se učíme a poznáváme růst rostlin, pečujeme o ně a zjišťujeme, co je potřebné k jejich růstu, všemi smysly je poznáváme, sbíráme bylinky a vaříme si z nich čaj, malujeme, vyrábíme a zdobíme školku jarními motivy, učíme se básně a zpíváme písně, pozorujeme a učíme se o zvířatech a jejich mláďatech

Klíčové kompetence:

- odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky
  - zkouší, experimentuje, vymýšlí nová řešení problémů a situací
- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky
- uplatňuje základní společenské návyky
  - je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem

Dílčí cíle:

- rozvoj a užívání všech smyslů
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu vyjadřování)
- vytváření základů pro práci s informacemi
- získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti
- seznámení se světem kultury a umění
- vytvářet povědomí o vlastní souměřitelnosti se světem, s živou přírodou

Konkretizované výstupy:

- pohybovat se koordinovaně a jistě, a to i v různém přírodním terénu (např. v lese, na sněhu, v písku)
- samostatně jíst, používat příbor, nalít si nápoj, popř. polévku, používat

ubrousek

- používat jednoduchá souvětí, vyjádřit myšlenku, nápad, mínění, popsat situaci, událost, vyjádřit svoje pocity, prožitky
- poznat a najít k sobě slova, která se rýmují, doplnit chybějící slovo rýmu
- rozlišit zvuky a známé melodie, rozlišit a napodobit rytmus
- soustředěně poslouchat pohádku, hudební skladbu, divadelní hru (např. sledovat pozorně divadelní představení a následně ho reprodukovat), nenechat se vyrušit – neodbíhat od činnosti, pracovat v klidu (např. vyřešit labyrint)
- záměrně si zapamatovat a vybavit si prožité příjemné i nepříjemné pocity (např. vyprávět zážitky z výletu), viděné (např. vyjmenovat květiny viděné na procházce), slyšené (např. zapamatovat si rytmus, melodii)
- spontánně vyprávět zážitky ze svého okolí, z různých vyprávění, či co dítě prožilo příjemného i nepříjemného
- pochopit význam piktogramu (např. pravidla chování ve skupině, v hromadném dopravním prostředku, znát význam elementárních dopravních značek a označení nebezpečí (elektřina, zákaz rozdělávání ohně, koupání, skákání do vody apod.)
- rozlišovat vzájemnou polohu dvou objektů
- posoudit početnost dvou souborů a určit počet do 6 (např. o kolik je více a o kolik je méně, kde je stejně)
- projevovat zájem o nové věci, dotazovat se při nepochopení, zkoušet, experimentovat
- respektovat a přijímat přirozenou autoritu dospělých
- odhadnout, na co stačí, uvědomovat si, co mu nejde, co je pro ně obtížné
- spolupracovat při hrách a aktivitách nejrůznějšího zaměření, být ostatním partnerem
- reagovat na sociální kontakty druhých dětí otevřeně a zařazovat se mezi ně pomocí sociálně úspěšných strategií (vlídné přijetí, humor, projevení zájmu, akceptování či podání návrhů, nabídnutí spolupráce, fair play)
- mít poznatky o své zemi (znát název státu, státní vlajku, hymnu, prezidenta, hlavní město, významné svátky a události)

6.8 MLSNÝ KRTEČEK

Charakteristika integrovaného bloku:

- lidské tělo a jeho části
- zdravá výživa, základní potraviny
- stolování, samostatnost

Předpokládaný časový rozsah: 3 týdny

Činnosti a příležitosti:

Učíme se, co zdraví prospívá a co nám škodí, ochutnáváme různé potraviny, poznáváme je podle chuti, vůně, vzhledu, hrajeme pohybové a námětové hry, nasloucháme zvukům přírody a hledáme původce zvuků, poznáváme lidské tělo a pojmenováváme jeho části, funkce některých orgánů, nápodobou a hrou získáváme povědomí o tom, jak se správně stoluje, jak se chovat v restauraci

Klíčové kompetence:

- učí se vědomě dokončit co započalo
- rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli) a řešení která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit
- slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout
- uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu

Dílčí cíle:

- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví
- rozvoj řečových schopností, paměti a pozornosti
- poznávání sama sebe (uvědomění si vlastní identity)
- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- rozvoj schopnosti žít ve společenství
- seznámení s místem a prostředím, vytváření pozitivního vztahu k němu

Konkretizované výstupy:

- házet a chytat míč, užívat různé náčiní, nářadí
- pojmenovat viditelné části těla včetně některých dílčích částí (např. rameno, loket, koleno, zápěstí) a některé vnitřní orgány (srdce, plíce, mozek, žaludek)
- mít přiměřeně bohatou slovní zásobu, dokázat osvojená slova aktivně uplatnit v řeči, používat větší množství slovních obrátů, správně určovat a pojmenovávat věci a jevy ve svém okolí
- znát, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit
- rozlišit hmatem vlastnosti předmětu (např. strukturu povrchu), určit tvar,

- materiál, počet, velikost
- uplatňovat postřeh a rychlost
  - tvořivě využívat přírodní i ostatní materiály při pracovních a výtvarných činnostech, experimentovat s materiály, poznávat a využívat výrazové možnosti (vytvářet různé plošné a prostorové útvary, mísit barvy, zkoumat odlišné účinky suchých a vlhkých podkladů, aj)
  - rozpoznat některé grafické znaky s abstraktní podobou (např. zná některé číslice, písmena, dopravní značky)
  - orientovat se v číselné řadě 1 – 10, vyjmenovat ji, porovnat, že 5 je více než 4, chápat číslo jako počet prvků
  - hodnotit druhé, sebe hodnotit vzhledem k aktuální situaci a možnostem
  - využívat neverbální komunikaci (úsměv, gesta, řeč těla apod.)
  - důvěřovat vlastním schopnostem
  - rozumět běžným okolnostem a dějům, jevům a situacím, s nimiž se běžně setkává (rozumět tomu, co se ve známém prostředí děje)
  - vědět, že se stále něco děje, že všechno kolem plyne, vyvíjí se a proměňuje běžně proměnlivé okolnosti v mateřské škole vnímat jako samozřejmé a přirozeně se tomuto dění přizpůsobovat

6.9 KRTKOVO PŘEKVAPENÍ PRO MAMINKU

Charakteristika integrovaného bloku:

- maminky mají svátek
- jak je barevná kvetoucí příroda

Předpokládaný časový rozsah: 3 týdny

Činnosti a příležitosti:

Připravujeme dárek a přání pro maminku, učíme se básně a písně na veřejné vystoupení pro maminky, výtvarně ztvárňujeme maminku, povídáme si o tom, co všechno maminka dělá, co umí, experimentujeme s barvami a technikami

Klíčové kompetence:

- pokud se mu dostává uhnání a ocenění, učí se s chutí
- všímá si dění problémů v bezprostředním okolí
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
- je schopno chápat, že lidé se různí
- dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé

stránky

Dílčí cíle:

- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu
- rozvoj komunikativních dovedností
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavost, zájmu, radosti z objevování)
- rozvoj schopnosti sebeovládání
- posilovat prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině)
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách

Konkretizované výstupy:

- být pohybově aktivní po delší dobu (10 minut a více) v řízené i spontánní aktivitě
- zacházet správně s jednoduchými rytmickými a hudebními nástroji (např. trianglem, bubínkem, chřestidly)
- sluchem rozlišit slova, slabiky, počáteční slabiky a hlásky ve slovech
- správně reagovat na světelné a akustické signály
- experimentovat s výtvarně netradičním materiálem
- poznat některé hudební znaky
- verbalizovat myšlenkové pochody, přemýšlet nahlas, popsat, jak problém či situaci řešit (např. jak staví stavbu, skládá puzzle)
- snažit se uplatnit své přání, obhájit svůj názor
- přijímat drobný neúspěch (vnímat ho jako přirozenou skutečnost, že se mu někdy nedaří), umět přijmout sdělení o případných dílčích nedostatcích ,být schopné se z něho poučit
- přirozeně projevat radost z poznaného a zvládnutého (radovat se, že umí píseň, básničku, ukazuje obrázek, předvádí taneček, výrobek)
- cítit sounáležitost s ostatními
- být schopné přistoupit na jiný názor, porozumět potřebám druhých, přijmout společné návrhy, podřídit se rozhodnutí skupiny a přizpůsobit se společnému programu
- mít poznatky o planetě Zemi, vesmíru apod. (např.o koloběhu vody, střídání denních i ročních období a jejich příčinách, některých planetách)

6.10 KRTEK SE LOUČÍ

Charakteristika integrovaného bloku:

- děti mají svátek
- poznáváme význam včel
- vůně květin
- seznámení s planetou Země
- hurá na prázdniny

Předpokládaný časový rozsah: 6 týdnů

Činnosti a příležitosti:

Hrajeme si v lese, na zahradě, na louce, rozvíjíme povědomí o životě na planetě Zemi, objevujeme svět mimo naši planetu, povídáme si o včelách, pozorujeme je, čím jsou užitečné a jak se o včely staráme, slavíme svátek dětí, jedeme na společný výlet

Klíčové kompetence:

- získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení
- při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích
- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje
- má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně, váží si práci i úsilí druhých

Dílčí cíle:

- uvědomění si vlastního těla
- rozvoj a užívání všech smyslů
- vytváření základů pro práci s informacemi
- osvojení se elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností
- poznávání jiných kultur

Konkretizované výstupy:

- doprovázet pohyb zpěvem (např. při pohybových hrách, při chůzi, při rytmických činnostech)
- vyčlenit hlásku na počátku a na konci slova
- udržet pozornost i při méně atraktivních činnostech
- zapamatovat si různé zvuky zvířat, běžně užívaných předmětů – sklo, papír, kov, dřevo, ale i událostí – kroky, dveře, tekoucí voda, déšť, bouřka apod., melodií (zvuky hudebních nástrojů), jednoduché taneční kroky, pořadí cviků nebo úkonů (např. skákání Panáka), krátký rytmický celek
- s materiály, barvami (např. vytvořit koláž, smíchat barvy, zapouštět barvy do klovatiny)
- objevovat význam ilustrací, soch, obrazů
- zacházet s předměty digitální technologie, využívat nejzákladnější funkce počítače (zapnout, vypnout, práce s myší, jednoduchou klávesnicí)
- umět to, co prožívá, vyjádřit slovně, výtvarně, pohybově, mimikou (zážitky jednotlivé či v časové posloupnosti jako výtvarné vyprávění, komentovat obrázky apod., pomocí hudby, hudebně pohybovou a dramatickou improvizací atd.)
- bránit se projevům násilí jiného dítěte (nenechat si ubližovat, nenechat se šidit, bránit se posmívání, ohradit se proti tomu)
- pojmenovat povahové vlastnosti
- cítit se plnohodnotným členem skupiny
- v kulturních místech (např. v divadle, v galerii, v muzeu atd.) respektovat dohodnutá pravidla a nerušit ostatní při vnímání umění
- zobrazovat objekty reálné i fantazijní různými výtvarnými výrazovými prostředky (např. kresbou, malbou, plošným a prostorovým vytvářením s využíváním různých materiálů)
- mít poznatky z nejrůznějších oblastí života a poznání v rozsahu podle toho, s čím se v praxi setkává, co kolem sebe vidí, co prožívá, co mu bylo zprostředkováno či vysvětleno (např. poznatky o přírodě živé i neživé, o přírodních jevech a dějích, o lidech a jejich životě, o kultuře a technice
- chápat základní pravidla pro chodce
- všímat si nepořádku a škod, dbát o pořádek a čistotu, starat se o rostliny, zvládat drobné úklidové práce, nakládat vhodným způsobem s odpady, chápat význam třídění odpadu, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.
- být citlivý k přírodě

7. Evaluační systém

1. Pravidla pro vnitřní hodnocení a evaluaci školy

7.1 Vyhodnocování integrovaných bloků

V praxi průběžně vyhodnocujeme týdenním hodnocením s ohledem na stanovená kritéria, která důsledně vycházejí z cílů RVP PV. Pokud si však učitelka zvolí časově náročnější projekt, hodnotí tento projekt až po jeho ukončení.

Základní otázky – jak byla u dítěte rozvíjena jeho osobnost a schopnost učení, s jakou morální kvalitou se děti seznamovaly, jak pedagog rozvíjel a upevňoval samostatnost dětí a schopnost samostatného rozhodování, jak byly děti zaujaty, zda projevily opravdový zájem o činnosti, co se dětem líbilo, co se naučily, zda byl naplněn požadavek prožitkového učení, jaké závěry si stanovíme pro další činnost. Průběžné vyhodnocování s vyvozenými závěry uplatňujeme při plánování další pedagogické činnosti.

7.2. Vyhodnocení individuálního rozvoje dítěte

Individuálně sledujeme rozvoj dítěte a hodnotíme jeho učební pokrok. U dětí s obtížemi spolupracujeme s pedagogicko-psychologickou poradnou a klinickým logopedem. Význam evaluace o individuálním rozvoji dítěte spočívá v tom, že včas vyrovnává nedostatky či nerovnoměrnosti v úrovni vzdělávání a předchází tak možným obtížím v dalším vzdělávání dítěte.

7.3. Cíle evaluace vzdělávacího procesu

Dosáhnout u dětí, aby byly co nejvíce samostatné, sebevědomé, sebejisté, s vlastním úsudkem, schopné se dívat kolem sebe, uvažovat, tvořivě myslet a jednat. Umět se přizpůsobit, být zodpovědný, ochotný nejen přijímat, ale také dávat, být citlivý k potřebám druhého. Vychovávat děti citově bohaté se

smyslem pomáhat mladším a ohroženým jedincům. Vytvořit prostředí pohody, důvěry, přátelství a pěkných vztahů mezi dětmi navzájem, mezi dětmi a personálem MŠ, mezi školkou a rodinou. Získat rodiče pro společné působení na děti, umožnit jim individuálním přístupem realizovat své požadavky, potřeby a přání. Přistupovat k rodičům s pochopením a porozuměním.

7.4 Hodnocení pedagogické práce

Pedagogická práce je hodnocena průběžně. Hospitační a pravidelnou kontrolní činnost provádí ředitelka ZŠ, nebo jí pověřená zástupkyně /vedoucí učitelka/.

- Kritéria hodnocení:
- celková práce s dětmi
  - odborná připravenost – další vzdělávání
  - plnění základních povinností
  - práce mimo hlavní pracovní činnost -
  - mimoškolní aktivity
  - sebereflexe

7.5 Sebereflexe

- učitelka rozmyslí své kroky
- sleduje výsledky
- hodnotí a porovnává

2. Autoevaluace školy

Zaměření autoevaluace	Podmínky ke vzdělávání	Spolupráce s rodiči	Výsledky vzdělávání žáků	Personální oblast	Školní klima
Cíle	Udržení stávajících podmínek na škole (postupná modernizace)	Spokojenost rodičů se školou.	Dosažení co nejvyšších výsledků odpovídajících věku a možnostem dětí.	Odborný růst pedagogických pracovníků.	Spokojenost dětí ve škole.
Kritéria	Dostatek finančních zdrojů na zabezpečení chodu školy.	Naplněnost školy v rámci individuálních možností rodičů.	Přiměřená a postupně narůstající náročnost.		Spokojené dítě.
Nástroje	Pozorování. Rozhovor.	Rozhovor. Dotazník. Zápis do MŠ.	Analýza dětských prací.	Pozorování. Rozhovor.	Pozorování . Dotazník. Rozhovor.
Časový harmonogram	Průběžně.	2x ročně schůzka rodičů. 1x ročně zápis 1x za 2 roky dotazník	Průběžně.	Průběžně.	Průběžně pozorování a rozhovor.